

**KLİNİK BİYOKİMYA UZMANLARI İÇİN
ETİK İLKELER**

TÜRK BİYOKİMYA DERNEĞİ

**ANKARA
2005**

TÜRK BİYOKİMYA DERNEĞİ

KLİNİK BİYOKİMYA UZMANLARI İÇİN

ETİK İLKELER

Türk Biyokimya Derneği, Klinik Biyokimya uzmanları için etik ilkeler kılavuzu olarak Avrupa Birliği Klinik Kimya ve Laboratuvar Tıbbı Konfederasyonu (EC4) tarafından 8 Kasım 2003'te kabul edilen kriterleri kabul etmektedir.

Genel İlkeler

Klinik Biyokimya Uzmanları, çalışma yaşamları boyunca Klinik Biyokimya disiplininin ve mesleğinin itibarını düşürmeyecek şekilde davranırlar. Kişilerin birey olarak varlığına ve saygınlığına değer verirler, kişiler karşısında tarafsızdırlar ve çalışmalarında en yüksek etik standartları sağlamayı amaçlarlar. Araştırmalarının en yüksek bilimsel standartlara uyularak yapılmasını garanti ederler. Yasalar karşısındaki sorumlulukları gereği, daima hizmet verdikleri kişilerin yararı ve iyiliğini esas alırlar; araştırmalarda deneklerin güvenliğini sağlamakla yükümlüdürler.

Özel Maddeler

1. Klinik Biyokimya Uzmanı, insan ve hayvan hastalıklarının tanısı, tedavisi ve önlenmesi amacıyla klinik laboratuvar bilimi alanındaki bilgi ve yeteneğini (analiz, sonuçların güvenilirliği, sonuçların yorumu ve bilimsel araştırma) kullanır.
2. Klinik Biyokimya Uzmanı bu görevlerini optimum ölçüde yerine getirmek için mesleğinde iyi uygulama olarak kabul gören ilkelerle ve görev yaptığı ülkenin yasalarıyla uyumlu bir şekilde;
 - a. Genel olarak sağlık, özel olarak Klinik Biyokimya alanında tüm bilimsel ve pratik gelişmeleri izleyerek, ilgili eğitim kurslarına katılarak, mesleğini muntazam icra ederek uzmanlığını en yüksek kalite düzeyinde sürdürür;
 - b. Sadece kendi uzmanlık alanıyla ilgili görevleri kabul eder; bu sınırların dışında ilgili alanların uzmanları ile birlikte çalışma yolları arar.
3. Klinik Biyokimya Uzmanının mesleki dürüstlüğü ve entelektüel onuru analiz, değerlendirme ve nihai kararlarda tarafsızlığının garantisidir.
4. Klinik Biyokimya Uzmanı mesleki ve bilimsel anlamda sahtekarlık, intihal, bilgi saklama, bilginin uygun olmayan biçimde çıkarılması, yanlış ya da yanıltıcı görüşlerin savunulması gibi hilekarlıklardan daima uzak durur.
5. Klinik Biyokimya Uzmanı, görev yaptığı ülkede mahremiyet ile ilgili yasalara bakmaksızın mesleği gereği elde ettiği bilgilerin gizliliği kuralına kesinkes uyar. Klinik Biyokimya Uzmanı bu bilgilerin yanlış kullanımına izin vermez.
6. Klinik Biyokimya Uzmanı her hasta için elinden gelen en iyi hizmeti verir, kamunun sağlık konusunda aydınlanması için kamuoyunu sadece kendi uzmanlık alanı içinde kalmak kaydıyla en açık şekilde bilgilendirir.

7. Klinik Biyokimya Uzmanı, özellikle mesleğini geliştiren kuruluşların aktivitelerine katılarak ve bu kuruluşların üyelerini sürekli eğiterek Klinik Biyokimya mesleğine bağlılığını gösterir.
8. Klinik Biyokimya Uzmanı, Klinik Biyokimya laboratuvarında görev yapan ekibin başı ya da elemanı olarak karşılaşılabilecek özel durumlarda:
 - a. Kendisinden ya da ekibinden beklenen hizmetleri açık bir şekilde tanımlar;
 - b. Laboratuvarında tüm çalışmaları organize ederek doğru ve mümkün olduğunca hızlı yapılmasını sağlar;
 - c. Çalışma arkadaşlarının güvenliğini ve iyiliğini güvence altına alır, doğa ve çevreye karşı duyarlıdır;
 - d. Yasalar ve mesleki etik kurallarına uygun olmak kaydıyla, üstleri, meslektaşları ve astlarına, onların ihtiyaçları ve isteklerini göz önüne alarak saygı gösterir.
 - e. Meslektaşlarına sağlıklı ve hoş bir çevre sağlayacak en yüksek teknik düzeye varmak için çaba gösterir.
9. Klinik Biyokimya Uzmanı, kendi mesleki bağımsızlığına ters düşen hiçbir davranış göstermez. Özellikle:
 - a. Tıbbi ürün ya da tanı sanayiinden, parasal değeri düşük ve Klinik Biyokimya Uzmanlığının uygulamaları ile ilgili olmadıkça, hediye, maddi çıkar ya da menfaat istemez ya da kabul etmez.
 - b. Satış promosyonu olarak firmalarca sempozyum ya da kongrelerde ve benzeri aktivitelerde ağırlanmayı, bu ağırlama makul bir düzeyde olmadıkça, istemez ya da kabul etmez ve bunu sağlık çalışanları dışında kalan kişiler için de kullanmaz.
 - c. Salt mesleki ve bilimsel amaçlar dışında, sanayiden doğrudan ya da dolaylı mali destek kabul etmez; mesleki ve bilimsel amaçlarla alınan destek daima makul bir düzeyde olmalı, ana bilimsel hedefe göre ikincil planda kalmalı ve sağlık alanı dışındaki şahısları da kapsayacak şekilde genişletilmemelidir.

Kaynak: Sanders G, Opp M, McMurray J, Koeller U, Blaton V, Lund E, Harmoinen A, Zerah S, Baum H, Rizos D, Kenny D, Pazzagli M, Hoffman H, Reguengo H, Queralto JM, Wallinder H, Jansen R, Hallworth M, Schuff-Werner P. The European register for specialists in clinical chemistry and laboratory medicine: Code of conduct. Clin Chem Lab Med 2004;42:563-565.